

Stanovisko – evidence přestupků podle pandemického zákona

Dne 27. 2. 2021 nabyl účinnosti zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „pandemický zákon“). Pandemický zákon zakotvuje skutkové podstaty přestupků spáchaných nedodržením mimořádných opatření podle § 2.¹ Vybrané přestupky podle tohoto zákona se zapisují do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.²

Níže uvádíme relevantní ustanovení pandemického zákona:

§ 10

(1) Přestupku se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, pokud nedodrží mimořádné opatření podle § 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu až do

a) 3 000 000 Kč, jde-li o nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. a), b), e), i), pokud k nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. i) došlo při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb, nebo k), (...)

§ 11

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nedodrží mimořádné opatření podle § 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu až do

a) 1 000 000 Kč, jde-li o nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. a), b), e), i), pokud k nedodržení mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. i) došlo při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb, nebo k), (...)

¹ Ustanovení § 2 odst. 1 pandemického zákona: „*Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“), krajská hygienická stanice nebo Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „krajská hygienická stanice“)* může za účelem likvidace epidemie COVID-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku nařídit mimořádné opatření, kterým přikáže určitou činnost přispívající k naplnění uvedeného účelu, nebo zakáže nebo omezí určité činnosti nebo služby, jejichž výkonem by mohlo být šířeno onemocnění COVID-19, anebo stanoví podmínky provádění takových činností nebo poskytování takových služeb. Ministerstvo může nařídit mimořádné opatření podle věty první s celostátní působností nebo s působností na území několika krajů. Krajská hygienická stanice může mimořádné opatření nařídit na území svého správního obvodu.“

² K evidenci přestupků srov. § 106 až 108 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů a část třetí zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Společná ustanovení k přestupkům

(4) Právomocné rozhodnutí o přestupku podle § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a) se zapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. (...)

V praxi se objevily pochybnosti, zda § 12 odst. 4 pandemického zákona náležitě identifikuje přestupky, které mají být evidovány. Vznikla otázka, zda se v předmětném ustanovení neodkazuje pouze na ustanovení o správním trestu za přestupky, nkoliv na samotné přestupky, které mají být evidovány.

Podle názoru Ministerstva vnitra je však na druhý odstavec § 10 a 11 pandemického zákona třeba nahlížet tak, že stanoví nejen správní tresty za přestupky, ale současně vymezuje jednotlivé skutkové podstaty těchto přestupků. Předmětná ustanovení je nutno vykládat v úzké návaznosti na první odstavec § 10 a 11, který je společný pro všechny přestupky v příslušném paragrafu. Znaky skutkové podstaty přestupku tedy upravuje první i druhý odstavec § 10 a 11 ve vzájemné souvislosti. V prvním odstavci § 10 a 11 pandemického zákona je určen pachatel přestupku (fyzická osoba, resp. podnikající fyzická osoba a právnická osoba) a rámcově vymezeno protiprávní jednání (nedodržení mimořádného opatření podle § 2). Ve druhém odstavci § 10 a 11 pandemického zákona jsou pak v jednotlivých písmenech rozlišeny skutkové podstaty přestupků v závislosti na druhu konkrétního mimořádného opatření.

Uvedené konstrukci § 10 a 11 pandemického zákona pak odpovídá též označení evidovaných přestupků v navazujícím § 12. Máme za to, že z odkazu na § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a) pandemického zákona v jeho § 12 lze jednoznačně dovodit, že evidenci podléhají přestupky fyzických osob a přestupky právnických osob a podnikajících fyzických osob spáchané nedodržením mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. a), b), e), i) nebo k) [v případě nedodržení mimořádného opatření podle písmene i) však pouze tehdy, došlo-li k němu při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb].³

³ Evidenci tedy podléhají konkrétně přestupky fyzických osob a přestupky právnických osob a podnikajících fyzických osob spáchané nedodržením mimořádného opatření, které spočívá v 1) omezení veřejné dopravy nebo stanovení podmínek jejího provozování, 2) omezení činnosti obchodní nebo výrobní provozovny nebo provozu obchodního centra nebo stanovení podmínek pro jejich provoz, 3) zákazu nebo omezení konání veřejných nebo soukromých akcí, při nichž dochází ke kumulaci osob na jednom místě, nebo stanovení podmínek jejich konání snižujících riziko přenosu onemocnění COVID-19, včetně stanovení maximálního počtu fyzických osob, které se jich mohou účastnit, 4) příkazu používat ochranné, mycí, čisticí nebo dezinfekční prostředky a další protiepidemická opatření (pokud k nedodržení tohoto opatření došlo při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb) a 5) omezení provozu dotčených prvků kritické infrastruktury a stanovení pravidel pro zajištění jejich provozu.

K tomu je vhodné doplnit, že pokud by zákonná formulace byla odlišná a v § 12 pandemického zákona by se odkazovalo pouze na přestupky podle § 10 odst. 1 a § 11 odst. 1, znamenalo by to, že budou evidovány všechny přestupky podle pandemického zákona, bez ohledu na druh porušeného mimořádného opatření. Zákodárce však užším odkazem na § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a) pandemického zákona zjevně mířil pouze na vybraný okruh přestupků podle tohoto zákona. Nevhodné by však bylo též odkazovat kromě § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a) pandemického zákona současně na § 10 odst. 1 a § 11 odst. 1 uvedeného zákona. I v tomto případě by mohla vzniknout pochybnost ohledně rozsahu evidovaných přestupků (jak již bylo zmíněno, § 10 odst. 1, resp. § 11 odst. 1 se týká všech přestupků podle § 10 odst. 2, resp. § 11 odst. 2). V § 12 odst. 4 pandemického zákona se proto odkazuje pouze na § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a).

Nad rámec výše uvedeného je možno uvést, že shodně formulované odkazy na § 10 odst. 2 písm. a) a § 11 odst. 2 písm. a) pandemického zákona jsou obsaženy též v dalších ustanoveních tohoto zákona – viz § 10 odst. 3 a § 11 odst. 3 (správní trest v případě recidivy) a § 12 odst. 5 (vymezení opakovaného spáchání přestupku). Máme za to, že i v těchto případech bude třeba dané odkazy vykládat ve spojení s obecným ustanovením § 10 odst. 1 a § 11 odst. 1 pandemického zákona.

Závěr: Do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů se zapisují přestupky fyzických osob a přestupky právnických osob a podnikajících fyzických osob spáchané nedodržením mimořádného opatření podle § 2 odst. 2 písm. a), b), e), i) nebo k) [v případě nedodržení mimořádného opatření podle písmene i) pouze tehdy, došlo-li k němu při poskytování zdravotních nebo sociálních služeb].